

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 май 2016 г.
(OR. en)

9611/16

Междуетноститутитионално досие:
2016/0152 (COD)

MI 396
TELECOM 104
DIGIT 60
CONSOM 130
IND 116
COMPET 339
ENT 102
POSTES 3
JUSTCIV 155
PI 64
CODEC 772
IA 31

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор
Дата на получаване:	26 май 2016 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2016) 289 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за преодоляване на блокирането на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2016) 289 final.

Приложение: COM(2016) 289 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.5.2016 г.
COM(2016) 289 final

2016/0152 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за преодоляване на блокирането на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 173 final}

{SWD(2016) 174 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

В Стратегията за цифров единен пазар¹, приета през май 2015 г., и в Стратегията за единен пазар², приета през октомври 2015 г., бяха обявени законодателни действия за справяне с неоправданото блокиране на географски принцип и за всеобхватна борба срещу дискриминацията въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване (всички те наричани по-нататък в настоящия обяснителен меморандум „местопребиваване“ за улеснение).

Общата цел на настоящото предложение е клиентите да получат по-добър достъп до стоки и услуги на единния пазар чрез предотвратяване на пряката и непряката дискриминация от търговците, които изкуствено сегментират пазара въз основа на местопребиваването на клиентите. Клиентите се сблъскват с такива разлики в третирането, когато пазаруват онлайн, но също и когато пътуват в други държави членки при закупуване на стоки или услуги.

Въпреки прилагането на принципа на недискриминация съгласно член 20, параграф 2 от Директива 2006/123/ЕО³ („Директива за услугите“), клиентите все още се сблъскват с откази за продажба и различни условия, когато осъществяват трансгранични покупки на стоки или услуги. Това се дължи главно на несигурността относно това какви обективни критерии да се използват, която оправдава различията в начина, по който търговците третира клиентите. За преодоляване на този проблем търговците и клиентите трябва да имат повече яснота за ситуациите, при които разликите в третирането въз основа на местопребиваването не са оправдани.

Настоящото предложение съдържа забрана за блокирането на достъпа до уебсайтове и друг онлайн интерфейс и пренасочването на клиенти от версията за една държава към друга. В него освен това се съдържа забрана за дискриминацията на клиенти в четири конкретни случая на продажба на стоки и услуги и не се допуска заобикалянето на тази забрана за дискриминация в споразумения за пасивни продажби. От такива практики са засегнати както потребителите, така и предприятията като крайни клиенти на стоки или услуги, и поради това те следва да се възползват от установените в настоящото предложение правила. Следва да бъдат изключени обаче сделки, при които стоки и услуги се купуват от едно предприятие с цел препродажба, за да се позволи на търговците да създават свои системи за дистрибуция в съответствие с европейското право в областта на конкуренцията.

В настоящото предложение не се разглежда самото ценообразуване и следователно търговците запазват свободата да определят цените си по недискриминационен начин. В него също така не се разглежда динамичното ценообразуване, при което търговците

¹ COM (2015) 192 final.

² COM (2015) 550 final.

³ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар.

адаптират цените си във времето в зависимост от различни фактори, които не са свързани с местопребиваването на клиентите.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в областта на политиката**

Принципът на държавата на произход съгласно Директива 2000/31/ЕО⁴ („Директивата за електронната търговия“) даде възможност на търговците, предоставящи услуги на информационното общество, да осъществяват трансгранична дейност и да предоставят услугите си въз основа на правила, приложими в тяхната държава на установяване. Освен това в Директивата за услугите са включени права на получателите на услуги и с член 20 се цели установените в Съюза доставчици на услуги да не третират пряко или непряко клиентите по различен начин въз основа на тяхната националност или местопребиваване. Все пак в член 20 не се изяснява достатъчно добре дискриминацията на клиентите и не се намалява правната несигурност. В резултат на това беше трудно практическото прилагане на правилото за недискриминация. С настоящото предложение се гарантира — за избягване на всяко съмнение — че в случай на противоречие с член 20, параграф 2 от Директивата за услугите, приоритет ще имат разпоредбите на настоящия регламент.

Има и други разпоредби, с които се забранява дискриминацията, включително чрез отказ на достъп до уебсайтове или пренасочване по причини, свързани с местопребиваването, напр. в сектора на транспорта⁵

Що се отнася до недискриминацията при използването на платежни средства, още с Регламент (ЕС) № 260/2012 на търговците се забранява да изискват банковите сметки да бъдат от определена държава членка, за да бъде направено дадено плащане. Този принцип не съществува за други платежни средства. С Регламент (ЕС) № 2015/71 се улесни използването на кредитни карти, като се ограничиха обменните такси за платежни операции, свързани с карти. С Директива (ЕС) 2015/2366⁶ също така се създадоха условия за напълно интегриран пазар за плащанията на дребно в ЕС. С настоящия регламент се прави още една стъпка напред, като не се допуска търговците да прилагат различни условия на плащане въз основа на местопребиваването на клиента. Важно е да се помни обаче, че търговците имат свободата да решават кои платежни средства да приемат от местни и чуждестранни клиенти.

Предложението е съвместимо с действащото право на Съюза относно приложимото право и компетентност⁷.

⁴ Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар.

⁵ Принципът на недискриминация се урежда в член 1, буква а) и член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 181/2011 относно правата на пътниците в автобусния транспорт и от Регламент (ЕС) № 1177/2010 относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища. Член 23, параграф 2 и член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1008/2008 относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги се отнасят до недискриминацията във въздушния транспорт.

⁶ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО.

⁷ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

С настоящото предложение се допълват други инициативи по стратегиите за цифров единен пазар и за единен пазар и се цели създаване на подходящи условия за подобряване на достъпа до услуги за потребителите и предприятията в целия Съюз.

Тези инициативи включват предложенията за Директива относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание⁸ и за Директива относно някои аспекти на договорите за онлайн продажби и други продажби на стоки от разстояние⁹. Тези предложения са насочени към пълно хармонизиране на обхванатите области. След като бъдат приети, те ще намалят още повече разликите в законодателството на държавите членки за защита на потребителите, по-специално по отношение на средствата за правна защита, които потребителите имат право да ползват в случай на дефектни стоки или цифрово съдържание.

Освен това, предложението за Регламент относно услугите за трансгранична доставка на колетни пратки има за цел да се повиши прозрачността на цените и се засили регулаторният надзор в тази област. Потребителите и малките предприятия съобщават, че проблеми с услугите за доставка на колетни пратки, и по-специално високите цени, им пречат да осъществяват повече продажби или покупки в други държави членки. Предложението за преработен Регламент за сътрудничество в областта на защитата на потребителите има за цел да се подобри сътрудничеството между националните органи за защита на потребителите и да се предостави по-стриктен механизъм за трансгранично прилагане при искове на потребители. Оповестяването и на двете инициативи е насрочено за 25 май 2016 г. Целта на инициативата за разширяването на единния механизъм за електронна регистрация по ДДС е допълнително опростяване на трансграничната търговия чрез намаляване на административната тежест за търговците във връзка с регистрацията и плащането на ДДС.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложението се основава на член 114 от ДФЕС. С този член на ЕС се предоставя правомощието да приема мерки, които имат за предмет премахването на пречките пред свободното движение, наред с другото, на стоки и услуги. Положените за премахването на такива пречки усилия може да бъдат безрезултатни поради създадени от частни страни препятствия, които сегментират вътрешния пазар по националните граници. Това създава още повече проблеми в контекста на вътрешния пазар в ситуация, при която съответното законодателство на държавите членки не е достатъчно ясно, хармонизирано и ефективно, за да се бори с такива препятствия. Поради това предложението е насочено към практики, които възпрепятстват свободното движение на стоки и услуги на вътрешния пазар.

търговски дела и Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I).

⁸ COM(2015) 634 final, Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание.

⁹ COM(2015) 635 final, Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на договорите за онлайн продажби и други продажби на стоки от разстояние.

- **Субсидиарност (за липса на изключителна компетентност)**

Недискриминационният достъп до стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар по същество е трансграничен проблем. Намесата на ЕС е необходима за предотвратяване на дискриминацията въз основа на местопребиваването при трансгранични търговски сделки. Законодателната намеса от страна на държавите членки не е достатъчна за гарантиране на недискриминация при трансгранични търговски сделки. Що се отнася до ефективността, единствено намеса на ЕС може да гарантира, че условията за достъп на клиентите до стоки и услуги няма да бъдат различни в рамките на Съюза. Действие на ЕС ще гарантира по-голяма правна сигурност чрез изясняване на ситуациите, при които различното третиране въз основа на местопребиваването се счита за дискриминационно и следователно е забранено.

- **Пропорционалност**

Целта на предложението е да се улесни достъпът до стоки и услуги в целия Съюз, и по-конкретно да се въведат целенасочени задължения за търговците да не дискриминират клиентите въз основа на местопребиваването при определени обстоятелства. Тези задължения не излизат отвъд необходимото за разрешаване на установените проблеми и се ограничават до посочените в предложението ситуации. С предложението също така се повишава правната сигурност за търговците чрез изясняване на действащите задължения и посочване кога клиентите следва да бъдат третирани еднакво при трансгранични покупки. Освен това с предложението не се налагат на търговците никакви непропорционални разходи. Произтичащите от предложението разходи се състоят основно в еднократни разходи за адаптиране.

- **Избор на инструмент**

Макар че един незадължителен инструмент, като препоръка или насоки, би могъл да подкрепи развитието на пазара в тази област, очаква се ефективността на такъв инструмент да бъде много ограничена. Насоките на Комисията¹⁰ относно прилагането на член 20, параграф 2 от Директивата за услугите от 8 юни 2012 г. предоставят разяснение също и за конкретни ситуации като тези, включени в настоящото предложение. Държавите членки обаче не са приели национални закони за предоставяне на по-конкретни права на клиентите и не са ускорили прилагането, нито пък търговците са променили своята практика.

Поради това само законодателен инструмент може да се справи ефективно с установените проблеми. Предпочетен е регламент, защото той е пряко приложим в държавите членки, установява едно и също ниво на задължения за частните лица и дава възможност за единно прилагане на правилата относно недискриминацията въз основа на местопребиваването във всички държави членки.

¹⁰ SWD(2012) 146 final, Работен документ на службите на Комисията с оглед установяване на насоки относно прилагането на член 20, параграф 2 от Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния пазар („Директивата за услугите“).

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересовани страни

Беше проведена широка обществена консултация от 24 септември до 28 декември 2015 г. Беше потърсено мнението на потребителите, предприятията, асоциациите и държавите членки. Получени бяха 433 отговора. Резултатите от обществената консултация бяха публикувани и са включени и в оценката на въздействието. Освен това в началото на 2015 г. Комисията проведе разширени обсъждания със заинтересовани страни, потребители, предприятия, асоциации на потребителите и на предприятията и национални органи), включително чрез работни семинари на заинтересовани страни, за да оцени различните възможности за намеса на ЕС и тяхното въздействие. На 18 февруари 2016 г. Комисията организира работен семинар в Амстердам за обсъждане на резултата от обществените консултации и възможните пътища напред.

Огромната част от потребителите са се сблъскали с блокиране на географски принцип или други ограничения въз основа на географското си местоположение при пазаруване в друга държава от ЕС. Най-силно засегнатите от блокиране на географски принцип стоки и услуги са облекло, обувки и аксесоари, физически информационни носители (книги), компютърен хардуер и електроника, самолетни билети, автомобили под наем, цифрово съдържание, като например от услуги за излъчване в реално време, компютърни игри и софтуер, електронни книги и МР3. Мнозинството от потребителите и предприятията считат, че търговците следва да информират клиентите за ограниченията при продажбите. Потребителите изразиха подкрепа за включване в политиката на възможност да се изисква от търговците да приемат трансгранични търговски сделки, но без задължение за тях да правят доставка. Мнозинството от предприятията се противопоставят на въвеждането на задължение да продават и доставят в целия ЕС и подчертават значението на пригаждането на цените за различните национални пазари, като изтъкват необходимостта да се спазва тяхната стопанска и договорна свобода. Голямо мнозинство във всички групи респонденти е съгласно, че налагането на правила и изисквания за информация трябва да бъде подобро.¹¹

• Събиране и използване на експертни становища

Комисията започна мащабно проучване с „тайни клиенти“, при което бяха анализирани около 10 500 уебсайта в ЕС и бяха симулирани типични ситуации на трансгранично пазаруване. От проучване на Евробарометър през 2016 г. на отношенията между предприятията се разкри, че като крайни клиенти на продукти и услуги дружествата се сблъскват с ограничения, подобни на тези, които се сблъскват и потребителите. Комисията анализира голям брой жалби, свързани с трансгранично пазаруване, и направи оценка на член 20 от Директивата за услугите. През май 2015 г. Комисията започна проучване на конкуренцията в сектора на електронната търговия и през март 2016 г. докладва първоначалните си констатации относно блокирането на географски

¹¹ Резюме на доклада за обществената консултация е публикувано на: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/full-report-results-public-consultation-geoblocking>

принцип¹². Комисията обсъди инициативата и с държавите членки в експертни групи за директивите за услугите и за електронната търговия.

- **Оценка на въздействието**

Във връзка с настоящото предложение беше направена оценка на въздействието¹³. На 21 април 2016 г. Комитетът за регулаторен контрол (КРК) даде положително становище за повторно представената оценка на въздействието. Коментарите на КРК са взети предвид в окончателната оценка на въздействието.

В окончателната оценка на въздействието са разгледани пет сценария и се правят следните заключения. Разгледан беше вариантът относно повишаването на прозрачността (вариант 1), но само с това няма да се постигне целта. Повишаването на прозрачността плюс забрана за блокиране на достъпа до уебсайтове (вариант 2), съчетано с основаното на съгласие решение за забраняване на автоматичното пренасочване, беше сметнато за благоприятно, но то би решило само малка част от проблема. Предпочетеният вариант (вариант 3) се състои в съчетаването на тези два елемента с определянето на някои конкретни ситуации, при които дискриминацията на географски принцип не може да бъде оправдана (за стоки, ако няма трансгранична доставка от търговеца; за доставяни по електронен път услуги; и за услуги, получени извън държавата членка на клиента). Друг вариант се състоеше в изготвянето на допълнителен списък с основания, за да се доразвият принципите от член 20, параграф 2 от Директивата за услугите (вариант 4), но той беше отхвърлен поради сложността му. Последният вариант (вариант 5), при който от търговците би се изисквала задгранична доставка на материални стоки, беше отхвърлен, защото би наложил несъразмерни разходи за предприятията.

- **Регулаторна пригодност и опростяване**

Предложението се прилага както за търговците, така и за клиентите, т.е. потребителите и предприятията като крайни ползватели. В тези категории се включват малките и средните предприятия (МСП), както и микропредприятията. Освобождаването на тези дружества от правилата би намалило ефективността на мярката, тъй като голямата част от онлайн търговията в Съюза се осъществява от МСП, включително микропредприятия.

Предложението ще окаже положителен ефект върху конкурентоспособността чрез подобряване на достъпа за потребители и предприятия до стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар. Що се отнася до международната търговия, установените в трети държави търговци попадат в обхвата на регламента единствено доколкото продават (или възнамеряват да продават) стоки или услуги на клиенти в Съюза.

Предложението се отнася за офлайн и онлайн среда, като е съобразено със значимите нови тенденции в технологичното развитие, и е „пригодено към цифрова среда и интернет“.

¹² Първоначалните констатации са публикувани на:
http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html

¹³ SWD(2016)173 и SWD(2016)174.

- **Основни права**

С предложението са спазени по-специално член 16 („свободата на стопанска инициатива“) и член 17 („правото на собственост“) от Хартата на основните права на Европейския съюз. Търговците вече подлежат на действащи разпоредби за недискриминация съгласно правото на ЕС. Търговците могат да продължават да решават дали и кога да предлагат стоките или услугите си на клиентите. Свободата да се откаже искане за продажба или да се прилагат различни условия е ограничена само в съответствие с разпоредбите за недискриминация на настоящия регламент. Всички останали причини да не се продава или да се прилагат различни условия остават на разположение на търговците, например ако продуктът вече не е наличен.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Европейския съюз.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и организация на наблюдението, оценката и докладването**

В регламента се предвижда Комисията да осъществява периодични прегледи на въздействието на предложението.

Комисията ще наблюдава как се прилага регламентът от участниците на пазара в Съюза, за да гарантира последователен подход. Комисията ще се съсредоточи също и върху последиците от правилата.

- **Подробно обяснение на специфичните разпоредби на предложението**

В член 1 се определят предметът и приложното поле на предложения регламент. Материалният обхват на предложението е в съответствие, доколкото е възможно, с този на Директива 2006/123/ЕО, за да се гарантира последователност и максимална правна сигурност за търговците и клиентите. Това означава, наред с другото, че от приложното поле на настоящия регламент са изключени нестопански услуги от общ интерес, транспортни услуги, аудиовизуални услуги, хазартни дейности, здравни услуги и определени социални услуги. Териториалният обхват е предвиден да включва както установените в ЕС търговци, така и онези, които са установени в трети държави, но продават или желаят да продават стоки и услуги на клиенти в Съюза. С член 1 се предоставя също и сигурност за търговците, че спазването на настоящия регламент само по себе си не означава, че търговецът насочва своите дейности към определена държава членка за целите на Регламент (ЕО) № 593/2008¹⁴ и Регламент (ЕС) № 1215/2012¹⁵, с които се уреждат въпроси, свързани с приложимото право и компетентността.

В член 2 се съдържат съответните определения.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 593/2008 относно приложимото право към договорни задължения.

¹⁵ Регламент (ЕС) № 1215/2012 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

С член 3 се установяват задълженията за търговците да не възпрепятстват достъпа до техния онлайн интерфейс въз основа на местопребиваването на клиентите. Освен това съгласно него за пренасочване се изисква съгласието на клиента и от търговците се изисква да поддържат лесно достъпна версията на онлайн интерфейса, до който клиентът е искал да получи достъп преди да бъде пренасочен. Търговецът е освободен от тези задължения, когато ограниченията за достъп или пренасочването се изискват от закона. В тези изключителни случаи търговецът трябва да представи ясно основание.

В член 4 се посочват три конкретни ситуации, при които е забранена дискриминация на клиентите въз основа на местопребиваването. Първата ситуация се отнася до продажбата на материални стоки, когато търговецът не участва в доставката на продукта до държавата членка на клиента. Втората ситуация се отнася до предоставянето на доставяни по електронен път услуги, различни от услуги, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им. Третата ситуация се прилага за услуги, които се предоставят от търговеца в държава членка, различна от тази, в която е местопребиваването на клиента.

В член 5 се определят правила за недискриминация конкретно в контекста на плащанията. В правилата се предвижда, че в определени случаи търговците не могат да отказват или по друг начин да дискриминират според платежните инструменти (като кредитни или дебитни карти).

В член 6 се предвижда, че споразумения с търговци, съдържащи ограничения за пасивни продажба, които биха довели до нарушаване на определените с настоящия регламент правила, се считат за нищожни. С него се цели да се избегне заобикалянето на тези правила с договорни средства.

Член 7 се отнася до прилагането от органите на държавите членки.

В член 8 се изисква държавите членки да определят един или повече органа, които да предоставят практическо съдействие на клиентите във връзка със спорове, произтичащи от настоящия регламент.

Член 9 се отнася до периодичните прегледи от Комисията на прилагането на регламента. Тук се уточнява, че при първия преглед следва по-специално да се прецени дали обхватът на определената в член 4, параграф 1, буква б) забрана за дискриминация да бъде разширен, така че да включва и услуги, доставяни по електронен път, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им, при условие че търговецът разполага с необходимите права за съответните територии.

В член 10 са предвидени две изменения на действащи инструменти, свързани специално със защитата на потребителите, а именно Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО. Това би означавало, че настоящият регламент се добавя в приложенията към тези правни актове, така че да може да се прилага и чрез мерките, предвидени в Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите, както и в Директивата относно исковете за преустановяване на нарушения.

В член 11 се урежда влизането в сила и прилагането.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за преодоляване на блокирането на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта за законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) За постигането на целта да се осигури добро функциониране на вътрешния пазар като пространство без вътрешни граници, в което е гарантирано свободното движение, наред с другото, на стоки и услуги, не е достатъчно между държавите членки да се премахнат само държавните граници. Това премахване може да бъде обезсмислено от частни субекти, които поставят препятствия, несъвместими със свободите на вътрешния пазар. Това се случва, когато действащи в една държава членка търговци блокират или ограничават достъпа до техния онлайн интерфейс, като например уебсайтове и приложения, на клиенти от други държави членки, желаещи да осъществяват трансгранични търговски сделки (практика, позната като блокиране на географски принцип). То се случва също и чрез други действия на определени търговци, включващи прилагането на различни общи условия за достъп до техните стоки и услуги за клиенти от други държави членки както онлайн, така и офлайн. Макар че понякога може да има обективни основания за такова различно третиране, в други случаи търговците отказват на потребители, желаещи да осъществяват

¹⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

трансгранични търговски сделки, достъп до стоки или услуги, или прилагат различни условия за тях поради чисто търговски причини.

- (2) Така определени търговци изкуствено сегментират вътрешния пазар по вътрешните граници и възпрепятстват свободното движение на стоки и услуги, като по този начин ограничават правата на клиентите и не им позволяват да се ползват от по-голям избор и оптимални условия. Тези дискриминационни практики са важен фактор, допринасящ за относително ниското равнище на трансграничните търговски сделки в Съюза, включително в сектора на електронната търговия, което пречи за оползотворяване на пълния потенциал за растеж на вътрешния пазар. Като се изяснява в кои ситуации може да има основание за такъв вид различно третиране, би следвало да се постигне яснота и правна сигурност за всички участници в трансгранични сделки и да се гарантира, че правилата за недискриминация може да бъдат прилагани ефективно и изпълнявани на целия вътрешен пазар.
- (3) Съгласно член 20 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁷ държавите членки трябва да гарантират, че установените в Съюза доставчици на услуги не третират получателите на услуги по различен начин въз основа на тяхната националност или място на пребиваване. Тази разпоредба обаче не беше напълно ефективна в борбата срещу дискриминацията и не доведе до достатъчно намаляване на правната несигурност, по-специално поради възможността да се оправдаят разликите в третирането, които тя допуска, и съответните трудности при прилагането ѝ на практика. Освен това блокиране на географски принцип и други форми на дискриминация въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване може да възникват също и в резултат на действия на търговци, установени в трети държави, които попадат извън приложното поле на директивата.
- (4) Следователно, за да се гарантира доброто функциониране на вътрешния пазар, са необходими целенасочените мерки, определени в настоящия регламент, в който се предвижда ясен, единен и ефективен набор от правила по определен брой въпроси.
- (5) Целта на настоящия регламент е да се предотврати дискриминацията въз основа на националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиентите, включително блокиране на географски принцип, при трансгранични търговски сделки между търговци и клиенти във връзка с продажбата на стоки и предоставянето на услуги в Съюза. С него се търси решение за справяне с пряката и непряка дискриминация, като по този начин се обхванат и неоправданите разлики в третирането въз основа на други разграничителни критерии, които водят до същия резултат както прилагането на критерии, пряко свързани с националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиентите. Такива други критерии може да се прилагат по-специално въз основа на информация за физическото местоположение на клиентите — например IP адресът, използван за достъп до онлайн интерфейс,

¹⁷

Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

предоставеният за доставка на стоките адрес, направеният избор на език или държавата членка, в която е издаден платежният инструмент на клиента.

- (6) Като се има предвид, че някои регулаторни и административни пречки за търговците в Съюза в определени сектори на услугите бяха премахнати в резултат на прилагането на Директива 2006/123/ЕО по отношение на материалния предмет, следва да се гарантира съответствие между настоящия регламент и Директива 2006/123/ЕО. Поради това разпоредбите на настоящия регламент следва да се прилагат, наред с другото, за доставяни по електронен път услуги, които не са аудио-визуални и основната им характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им, при условието обаче за специалното изключение, предвидено в член 4, и последваща оценка на въпросното изключение, както е предвидено в член 9. Аудио-визуални услуги, включващи услуги, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до излъчване на спортни събития и които се предоставят въз основа на изключителни териториални лицензи, са изключени от обхвата на настоящия регламент. Следва да се изключи и достъпът до финансови услуги на дребно, включително платежни услуги, независимо от разпоредбите на настоящия регламент по отношение на недискриминацията при плащанията.
- (7) Дискриминация може да възникне също и във връзка с услуги в областта на транспорта, по-специално по отношение на продажбата на билети за превоз на пътници. В тази връзка обаче в Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸, Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹ и Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁰ вече се съдържат общи забрани за дискриминация, обхващащи всички дискриминационни практики, справянето с които се преследва с настоящия регламент. Освен това се предвижда, че за тази цел в близко бъдеще ще бъде изменен Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета²¹. Поради това и с оглед да се гарантира съответствие с приложното поле на Директива 2006/123/ЕО, услугите в областта на транспорта следва да останат извън обхвата на настоящия регламент.
- (8) Настоящият регламент следва да не засяга приложимите правила в областта на данъчното облагане, като се има предвид че Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предоставя конкретно основание за действия на равнището на Съюза по отношение на данъчните въпроси.

¹⁸ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

¹⁹ Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешен воден път, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1).

²⁰ Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).

²¹ Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14).

- (9) Съгласно Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета²² изборът на приложимо право при договори между потребител и професионалист, упражняващ търговската или професионалната си дейност в държавата, в която е обичайното местопребиваване на потребителя, или насочващ по какъвто и да е начин дейността си към тази държава или няколко държави, сред които е и тази държава, не може да води до лишаване на потребителя от защитата, предоставена му от разпоредби, от които не е възможна дерогация чрез споразумение по силата на правото на държавата, в която е обичайното местопребиваване на потребителя. Съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета²³ по въпроси, свързани с договор между потребител и професионалист, който извършва търговски или професионални дейности в държавата членка, където потребителят има местоживее, или който по какъвто и да е начин насочва тези дейности към тази държава членка или към няколко държави, включително тази държава членка, потребителят може да предяви иск срещу другата страна в съдилищата на държавата членка, в която има местоживее, и искове срещу потребителя може да бъдат предявявани само в тези съдилища.
- (10) Настоящият регламент не следва да засяга актове на правото на Съюза, отнасящи се до съдебното сътрудничество по граждански дела, и по-специално разпоредбите относно приложимото право по договорни задължения и относно компетентността, определени в Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета²⁴ и Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета²⁵, включително прилагането на тези актове и разпоредби в отделни случаи. По-специално за целите на такова прилагане не следва да се заключава само от факта, че даден търговец действа в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, че той насочва дейностите си към държавата членка на потребителя.
- (11) Дискриминационните практики, справянето с които се преследва с настоящия регламент, обикновено се осъществяват чрез общи условия и друга информация, определени или прилагани от съответния търговец или от негово име като предварително условие за получаване на достъп до въпросните стоки или услуги, и които обикновено са предоставени на широката общественост. Такива общи условия за достъп включват, наред с другото, цените, условията за плащане и условията за доставка. Те може да са предоставени на широката общественост от търговеца или от негово име чрез различни средства като информация, публикувана в реклами, на уебсайтове или в документите за предварителния договор или за договора. Тези условия се прилагат при липсата на индивидуално договорено споразумение за противното, сключено пряко

²² Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6).

²³ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

²⁴ Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6).

²⁵ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

между търговеца и клиента. За целите на настоящия регламент индивидуално договорените условия между търговеца и клиентите не следва да се считат за общи условия за достъп.

- (12) Както потребителите, така и предприятията следва да бъдат защитени от дискриминация по причини, свързани с тяхната националност, място на пребиваване или място на установяване, когато действат като клиенти по смисъла на настоящия регламент. Защитата обаче не следва да се разширява за клиенти, които купуват стока или услуга с цел препродажба, защото това би засегнало широко използвани схеми за дистрибуция между предприятията в контекста на отношенията между тях, като например избирателно или ексклузивно разпространение, което обикновено позволява на производителите да избират търговците си на дребно при спазване на правилата за конкуренция.
- (13) Последиците за клиентите и за вътрешния пазар от дискриминационното третиране във връзка с търговски сделки, свързани с продажбата на стоки или предоставянето на услуги в рамките на Съюза, са еднакви, независимо дали търговецът е установен в държава членка или в трета държава. Поради това и с оглед да се гарантира, че за конкуриращите се търговци има еднакви изисквания в това отношение, определените в настоящия регламент мерки следва да се прилагат еднакво към всички търговци, извършващи дейност в Съюза.
- (14) За увеличаване на възможността на клиентите за достъп до информация, свързана с продажбата на стоки и предоставянето на услуги на вътрешния пазар, както и за повишаване на прозрачността, включително по отношение на цените, търговците не следва да възпрепятстват — чрез използване на технологични мерки или по друг начин — клиентите да имат пълен и равен достъп до онлайн интерфейс въз основа на тяхната националност, място на пребиваване или място на установяване. Такива технологични мерки може да включват по-специално всякакви технологии, използвани за определяне на физическото местоположение на клиента, включително проследяването му с помощта на IP адрес, координати, получени чрез глобалната навигационна спътникова система, или данни, свързани с платежна операция. Тази забрана за дискриминация по отношение на достъпа до онлайн интерфейс не следва обаче да се разбира като създаване на задължение за търговеца да участва в търговски сделки с клиентите.
- (15) Някои търговци използват различни версии на онлайн интерфейса си, насочени към клиенти от различни държави членки. Макар че това следва да остане възможно, пренасочването на клиент от една версия на онлайн интерфейса към друга без неговото изрично съгласие следва да бъде забранено. Всички версии на онлайн интерфейса следва да остават лесно достъпни за клиента по всяко време.
- (16) В определени случаи блокирането, ограничаването на достъпа или пренасочването без съгласието на клиента към алтернативна версия на даден онлайн интерфейс по причини, свързани с националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиента, може да е необходимо, за да се гарантира спазване на изискване съгласно правото на Съюза или по закони на държавите членки в съответствие с правото на Съюза. Такива закони може да ограничават достъпа на клиентите до определени стоки или услуги, например чрез забрана за показване на специфично съдържание в определени държави

членки. Търговците не следва да бъдат възпрепятствани да спазват такива изисквания и следователно да могат да блокират, ограничават достъпа или пренасочват определени клиенти или клиенти в определени територии към онлайн интерфейс, доколкото това е необходимо по тази причина.

- (17) При няколко конкретни ситуации всички разлики в третирането на клиентите чрез прилагане на общи условия за достъп, включително категоричен отказ за продажба на стоки или предоставяне на услуги, по причини, свързани с националността, местоживеенето или мястото на установяване на клиентите, не могат да имат обективно оправдание. В тези ситуации всяка подобна дискриминация следва да бъде забранена, така че клиентите да имат право — при посочените в настоящия регламент конкретни условия — да участват в търговски сделки при същите условия, както местен клиент, и да имат пълен и равен достъп до всяка от различните предлагани стоки или услуги независимо от своята националност, място на пребиваване или място на установяване. Поради това, когато е необходимо, търговците следва да вземат мерки за гарантиране спазването на посочената забрана за дискриминация, ако в противен случай съответните клиенти биха били възпрепятствани да получат пълен и равен достъп. Прилаганата при тези ситуации забрана не следва обаче да се разбира като възпрепятстване на търговците да насочват дейностите си към различни държави членки или към определени групи клиенти с целенасочени предложения и различни условия, включително чрез създаването на специфичен за всяка държава онлайн интерфейс.
- (18) Първата от тези ситуации е, когато търговецът продава стоки, но няма трансгранична доставка на тези стоки от търговеца или от негово име до държавата членка, където пребивава клиентът. При тази ситуация клиентът следва да може да купува стоките при абсолютно същите условия, включително цена и свързани с доставката на стоките условия, както подобни клиенти, пребиваващи в държавата членка на търговеца. Това може да означава, че чуждестранен клиент ще трябва да вземе стоката в тази държава членка или в друга държава членка, до която търговецът прави доставки. При тази ситуация не е необходимо да се прави регистрация за данък добавена стойност (ДДС) в държавата членка на клиента, нито да се урежда трансграничната доставка на стоките.
- (19) Втората ситуация е, когато търговецът предоставя доставяни по електронен път услуги, различни от услуги, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им — например компютърни услуги „в облак“, услуги по съхраняване на данни, хостинг на уебсайтове и предоставяне на електронни защитни стени. В този случай не се изисква физическа доставка, тъй като услугите се доставят по електронен път. Търговецът може да декларира и плаща ДДС по опростена процедура в съответствие с правилата относно режима за съкратено обслужване на едно гише, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 на Съвета²⁶.

²⁶

Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 от 15 март 2011 г. за установяване на мерки за прилагане на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 77, 23.3.2011 г., стр. 1).

- (20) И накрая в ситуацията, при която търговецът предоставя услуги и тези услуги се получават от клиента в помещенията на търговеца или на място, избрано от търговеца и различно от държавата членка, на която е гражданин клиентът или в която е мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиента, прилагането на различни общи условия за достъп по причини, свързани с такива критерии също не следва да бъде оправдано. Тези ситуации се отнасят според случая до предоставянето на услуги като настаняване в хотели, участие в спортни събития, отдаване на автомобили под наем и продажба на билети за музикални фестивали или увеселителни паркове. При тези ситуации търговецът не трябва да прави регистрация за ДДС в друга държава членка, нито да урежда трансгранична доставка на стоки.
- (21) При всички тези ситуации, по силата на разпоредбите на приложимото право относно договорните задължения и относно компетентността, определени в регламенти (ЕО) № 593/2008 и (ЕС) № 1215/2012, когато даден търговец не осъществява дейностите си в държавата членка на потребителя или не насочва дейностите си там, или когато клиентът не е потребител, спазването на настоящия регламент не предполага никакви допълнителни разходи за търговеца, свързани с компетентност или разлики в приложимото право. Когато за разлика от това даден търговец осъществява дейностите си в държавата членка на потребителя или насочва дейностите си там, търговецът е изразил намерението си да установи търговски отношения с потребители от тази държава членка и следователно е бил в състояние да вземе под внимание всички такива разходи.
- (22) Търговци, попадащи в обхвата на специалния режим, предвиден в дял XII, глава 1 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета²⁷, не са длъжни да плащат ДДС. За тези търговци, за които забраната да прилагат при предоставянето на услуги, доставяни по електронен път, различни общи условия за достъп поради причини, свързани с националност, място на пребиваване или място на установяване на потребителя, ще предполага изискване за регистрация, **за да се начисли** ДДС на други държави членки, и може да доведе до допълнителни разходи, които биха представлявали непропорционална тежест с оглед на мащаба и характеристиките на съответните търговци. Поради това тези търговци следва да бъдат освободени от посочената забрана, докато е приложим такъв режим.
- (23) Във всички тези случаи търговците могат в някои случаи да бъдат възпрепятствани да продават стоки или да предоставят услуги на определени клиенти или на клиенти на определени територии поради причини, свързани с националността, мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиента, като следствие от конкретна забрана или изискване, предвидена(о) в правото на Съюза или в закони на държавите членки в съответствие с правото на Съюза. Съгласно закони на държавите членки може също да се изисква, в съответствие с правото на Съюза, търговците да спазват определени правила относно ценообразуването на книги. Търговците не следва да бъдат възпрепятствани да спазват такива закони, доколкото това е необходимо.

²⁷

Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1—118).

- (24) Съгласно правото на Съюза търговците по принцип са свободни да решават кои платежни средства желаят да приемат, включително кои платежни марки. Все пак, след като веднъж е направен този избор, съгласно действащата правна рамка за платежните услуги, няма причини търговците да дискриминират клиентите в Съюза, като отказват определени търговски сделки или като по друг начин прилагат определени различни условия за плащане във връзка с тези сделки по причини, свързани с националността, местожителството или мястото на установяване на клиента. В този конкретен контекст, такова неоправдано различно третиране по причини, свързани с мястото на платежната сметка, мястото на установяване на доставчика на платежната услуга или мястото на издаване на платежния инструмент в рамките на Съюза, също следва да бъде изрично забранено. Допълнително следва да се припомни, че с Регламент (ЕС) № 260/2012 вече е забранено на всички получатели на плащания, включително търговци, да изискват банковите сметки да бъдат в определена държава членка, за да бъде прието плащане в евро.
- (25) С Директива 2015/2366/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁸ се въведоха стриктни изисквания за сигурност при инициирането и обработката на електронни плащания, което намалява риска от измами за всички нови и по-традиционни платежни средства, по-специално плащанията онлайн. Доставчиците на платежни услуги са задължени да прилагат така нареченото задълбочено установяване на идентичността на клиента — процес на установяване на идентичността, с който се потвърждава самоличността на ползвателя на платежната услуга или на платежната операция. За операции от разстояние, като плащания онлайн, изискванията за сигурност са още по-строги, като се изисква динамична връзка към сметката за операцията и сметката на получателя на плащането, за да се защити допълнително ползвателя чрез свеждане до минимум на рисковете в случай на грешка или атаки с цел измама. В резултат на тези разпоредби, рискът от измами при плащане при вътрешни и трансгранични покупки вече е на еднакво равнище и не следва да се използва като аргумент за отказ или за дискриминиране на каквито и да били търговски сделки в рамките на Съюза.
- (26) Настоящият регламент не следва да засяга прилагането на правилата за конкуренцията, и по-специално членове 101 и 102 от ДФЕС. Споразумения, налагащи на търговците задължения да не участват в пасивни продажби по смисъла на Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията²⁹ с определени клиенти или с клиенти в определени територии, по принцип се считат за ограничаващи конкуренцията и обикновено не може да бъдат изключени от забраната, определена в член 101, параграф 1 от ДФЕС. Дори когато не са обхванати от член 101 от ДФЕС, в контекста на прилагането на настоящия регламент, те нарушават правилното функциониране на вътрешния пазар и може да бъдат използвани за заобикаляне на разпоредбите на настоящия регламент.

²⁸ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35—127).

²⁹ Регламент (ЕС) № 330/2010 на Комисията от 20 април 2010 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно категориите вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 102, 23.4.2010 г., стр. 1).

Следователно съответните клаузи от такива споразумения или от други споразумения във връзка с пасивни продажби, изискващи търговецът да действа в нарушение на настоящия регламент, следва да се считат за нищожни. Настоящият регламент, и по-специално разпоредбите в него относно достъпа до стоки или услуги, следва обаче да не засягат споразумения, ограничаващи активни продажби по смисъла на Регламент (ЕС) № 330/2010.

- (27) Държавите членки следва да определят един или няколко органа, отговарящи за предприемането на ефективни действия за наблюдение и за гарантиране на спазването на разпоредбите на настоящия регламент. Държавите членки следва също така да гарантират, че на търговците могат да бъдат налагани ефективни, пропорционални и възпиращи санкции при всяко нарушаване на настоящия регламент.
- (28) Потребителите следва да получават съдействие от отговорните органи за улеснено разрешаване на конфликти с търговци, възникнали от прилагането на настоящия регламент, включително чрез единен формуляр за подаване на жалби.
- (29) Настоящият регламент следва редовно да бъде оценяван с оглед да се предложат изменения при необходимост. В първата оценка следва да се обърне особено внимание на възможното разширяване на обхвата на забраната по член 4, параграф 1, буква б), така че да включва и услуги, доставяни по електронен път, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им, при условие че търговецът разполага с необходимите права за съответните територии.
- (30) С оглед да се улесни ефективното прилагане на определените в настоящия регламент правила, по отношение на тях следва да бъдат на разположение и механизмите за гарантиране на трансгранично сътрудничество между компетентните органи, предвидени в Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета³⁰. Тъй като обаче Регламент (ЕО) № 2006/2004 се прилага само по отношение на законите, защитаващи интересите на потребителите, тези мерки следва да бъдат на разположение единствено когато клиентът е потребител. За тази цел Регламент (ЕО) № 2006/2004 следва да бъде съответно изменен.
- (31) С оглед да се даде възможност за завеждане на иски за преустановяване на нарушения с цел защита на колективните интереси на потребителите по отношение на действия, които са в противоречие с настоящия регламент, както е предвидено съгласно Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³¹, тази директива също следва да бъде изменена, така че в приложение I към нея да бъде включено позоваване на настоящия регламент.

³⁰ Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (Регламент за сътрудничеството в областта на защита на потребителите) (ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1).

³¹ Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на клиентите (ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30).

- (32) Търговците, публичните органи и другите заинтересовани страни следва да разполагат с достатъчно време за адаптиране към разпоредбите на настоящия регламент и за осигуряване на спазването му. С оглед на особеностите на доставяните по електронен път услуги, различни от услугите, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им, уместно е забраната по член 4, параграф 1, буква б) да се прилага към предоставянето на тези услуги само от по-късна дата.
- (33) За постигане на целта за ефективно справяне с пряката и непряката дискриминация въз основа на националността, местожителството или мястото на установяване на клиентите, е подходящо да се приеме регламент, който е пряко приложим във всички държави членки. Това е необходимо, за да се гарантира единното прилагане на правилата за недискриминация в целия Съюз и тяхното едновременно влизане в сила. Само един регламент гарантира необходимата степен на яснота, единство и правна сигурност, за да се даде възможност на клиентите да се възползват изцяло от тези правила.
- (34) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно предотвратяването при търговски сделки с търговци в рамките на Съюза на пряка и непряка дискриминация въз основа на националността, местожителството или мястото на установяване на клиентите, включително блокиране на географски принцип, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки поради трансграничния характер на проблема и недостатъчната яснота на действащата правна рамка, но за сметка на това — поради своя мащаб и потенциално въздействие върху търговията на вътрешния пазар — може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, както е определено в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (35) Настоящият регламент зачита основните права и спазва принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз. Настоящият регламент е насочен по-специално да гарантира пълно спазване на членове 16 и 17 от нея,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Цел и приложно поле

1. Настоящия регламент има за цел да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар чрез предотвратяване на дискриминацията, основана пряко или непряко на националността, местожителството или мястото на установяване на клиентите.
2. Настоящият регламент се прилага при следните ситуации:

- а) когато търговецът продава стоки, предоставя услуги или желае да прави това в държава членка, различна от държавата членка, в която е мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиента;
 - б) когато търговецът продава стоки, предоставя услуги или желае да прави това в същата държава членка като тази, в която е местожителството или мястото на установяване на клиента, но клиентът е гражданин на друга държава членка;
 - в) когато търговецът продава стоки, предоставя услуги или желае да прави това в държава членка, в която клиентът се намира временно, без да е жител на тази държава членка или без мястото му на установяване да е в тази държава членка.
3. Настоящият регламент не се прилага за дейностите, посочени в член 2, параграф 2 от Директива 2006/123/ЕО.
4. Настоящият регламент не засяга приложимите правила в областта на данъчното облагане.
5. Настоящият регламент не засяга актове от правото на Съюза относно съдебното сътрудничество по граждански дела. Спазването на настоящия регламент не се тълкува в смисъл, че даден търговец насочва дейностите си към държавата членка, където е обичайното местопребиваване или местоживеене на потребителя по смисъла на член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 593/2008 и член 17, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1215/2012.
6. Доколкото разпоредбите на настоящия регламент влизат в противоречие с разпоредбите на член 20, параграф 2 от Директива 2006/123/ЕО, приоритет имат разпоредбите на настоящия регламент.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията, посочени в член 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 282/2011 на Съвета, член 2, параграфи 10, 20 и 30 от Регламент (ЕС) № 2015/751 на Европейския парламент и на Съвета³² и член 4, параграфи 8, 9, 11, 12, 14, 23, 24 и 30 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета.

Прилагат се и следните определения:

- а) „потребител“ означава всяко физическо лице, което извършва дейност, различна от неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;

³²

Регламент (ЕС) № 2015/751 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 1).

- б) „клиент“ означава потребител или предприятие, който или което е гражданин на държава членка или има местожителство или място на установяване в държава членка, и възнамерява да купува стока или услуга в рамките на Съюза с цел, различна от препродажба;
- в) „общи условия за достъп“ означава всички условия и друга информация, включително продажни цени, с които се урежда достъпът на клиентите до стоки или услуги, предлагани за продажба от търговеца, които са определени, прилагани и предоставени на разположение на широката общественост от търговеца или от негово име и които се прилагат при отсъствие на индивидуално договорено споразумение между търговеца и клиента;
- г) „стоки“ означава всички движими материални вещи с изключение на вещите, продавани при принудително изпълнение или чрез други мерки от оправомощен от закона орган; вода, газ и електрическа енергия се считат за стоки по смисъла на настоящия регламент, когато се предлагат за продажба в ограничен обем или определено количество;
- д) „онлайн интерфейс“ означава всякакъв софтуер, включително уебсайт и приложения, използван от търговец или от негово име и служещ за предоставяне на достъп на клиентите до стоки или услуги на търговеца с цел извършване на търговска сделка с тези стоки или услуги;
- е) „услуга“ означава всяка стопанска дейност, извършвана от самостоятелно заето лице обикновено срещу възнаграждение, както е посочено в член 57 от Договора;
- ж) „търговец“ означава всяко физическо или юридическо лице, което независимо дали собствеността е публична или частна, действа, включително чрез всяко друго лице, действащо от негово име или за негова сметка, за цели във връзка с неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия.

Член 3

Достъп до онлайн интерфейс

1. Търговците не блокират или ограничават — чрез използване на технологични мерки или по друг начин — достъпа на клиентите до своя онлайн интерфейс по причини, свързани с националността, местожителството или мястото на установяване на клиента.
2. Търговците не пренасочват клиентите по причини, свързани с националността, местожителството или мястото на установяване на клиента, към версия на своя онлайн интерфейс, която е различна от онлайн интерфейса, до който клиентът е искал да получи достъп първоначално, въз основа на неговото оформление, използван език или други характеристики, които го правят специфичен за клиенти с определена националност, местожителство или място на установяване, освен ако клиентът даде изричното си съгласие за пренасочването преди това.

В случай на такова пренасочване с изричното съгласие на клиента, първоначалната версия на онлайн интерфейса трябва да остава лесно достъпна за този клиент.

3. Определените в параграфи 1 и 2 забрани не се прилагат, когато блокирането, ограничаването на достъпа или пренасочването на определени клиенти или клиенти в определени територии е необходимо за гарантиране на спазването на изискване съгласно правото на Съюза или по закони на държавите членки в съответствие с правото на Съюза.
4. Когато търговецът блокира или ограничава достъпа на клиентите до онлайн интерфейс или пренасочва клиенти към различна версия на онлайн интерфейса в съответствие с параграф 4, търговецът посочва ясно основание за това. Това основание се дава на езика на онлайн интерфейса, до който клиентът е искал да получи достъп първоначално.

Член 4

Достъп до стоки или услуги

1. Търговците не прилагат различни общи условия за достъп до техните стоки или услуги по причини, свързани с националността, местожителството или мястото на установяване на клиента, при следните ситуации:
 - а) когато търговецът продава стоки и тези стоки не се доставят трансгранично до държавата членка на клиента от търговеца или от негово име;
 - б) когато търговецът предоставя доставяни по електронен път услуги, различни от услуги, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им;
 - в) когато търговецът предоставя услуги, различни от посочените в буква б), и тези услуги се доставят на клиента в помещенията на търговеца или на физическо място, където търговецът извършва дейност, в държава членка, различна от тази, на която е гражданин клиентът или в която е мястото на пребиваване или мястото на установяване на клиента.
2. Забраната, определена в параграф 1, буква б), не се прилага по отношение на търговците, които са освободени от ДДС въз основа на разпоредбите на глава 1 от дял XII от Директива 2006/112/ЕО.
3. Определената в параграф 1 забрана не се прилага, доколкото конкретна разпоредба, предвидена в правото на Съюза или в закони на държавите членки в съответствие с правото на Съюза, възпрепятства търговеца да продава стоки или да предоставя услуги на определени клиенти или на клиенти в определени територии.

По отношение на продажбите на книги, определената в параграф 1 забрана не възпрепятства търговците да прилагат различни цени за клиенти в определени

територии, доколкото те са задължени да правят това съгласно законите на държавите членки в съответствие с правото на Съюза.

Член 5

Недискриминация по причини, свързани с плащане

1. Търговците не прилагат различни условия на плащане за продажби на стоки или предоставяне на услуги по причини, свързани с националността, местожителството или мястото на установяване на клиента, мястото на платежната сметка, мястото на установяване на доставчика на платежната услуга или мястото на издаване на платежния инструмент в рамките на Съюза, когато:
 - а) тези плащания са направени чрез електронни операции с кредитен превод, директен дебит или платежен инструмент, свързан с карти от същата платежна марка;
 - б) получателят на плащането може да поиска задълбочено установяване на идентичността на платеца съгласно Директива (ЕС) 2015/2366; и
 - в) плащанията са във валута, която получателят приема.
2. Определената в параграф 1 забрана не възпрепятства възможността търговците да изискват такси за използването на платежен инструмент, свързан с карти, обменните такси за който не се регулират по глава II от Регламент (ЕС) № 2015/751, както и за онези платежни услуги, за които не се прилага Регламент (ЕС) № 260/2012. Тези такси не трябва да превишават направените от търговеца разходи за използването на платежния инструмент.

Член 6

Споразумения за пасивни продажби

Споразумения, налагащи на търговците задължения да действат — във връзка с пасивни продажби — в нарушение на настоящия регламент, се считат за нищожни.

Член 7

Прилагане от органите на държавите членки

1. Всяка държава членка определя орган или органи, отговарящи за прилагането на настоящия регламент. Държавите членки гарантират наличието на адекватни и ефективни мерки от страна на определения орган или органи за налагане на спазването на настоящия регламент.
2. Държавите членки установяват система от санкции за нарушаване на разпоредбите на настоящия регламент и вземат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 8

Съдействие за потребителите

1. Всяка държава членка възлага на орган или органи отговорността за оказването на практическо съдействие на потребителите в случай на спор между потребител и търговец, възникнал от прилагането на настоящия регламент. Всяка държава членка определя орган или органи, които да отговарят за тази задача.
2. Посочените в параграф 1 органи предлагат на потребителите единен образец на формуляр за подаване на жалби до органите, посочени в параграф 1 и в член 7, параграф 1. Комисията оказва съдействие на тези органи за разработването на този образец на формуляр.

Член 9

Клауза за преразглеждане

1. До [дата: две години след влизането в сила на настоящия регламент] и след това на всеки пет години Комисията докладва на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно оценката на настоящия регламент. Докладът се придружава при необходимост от предложение за изменение на настоящия регламент с оглед на правното, техническото и икономическото развитие.
2. Първата оценка, посочена в параграф 1, се извършва по-специално с оглед на това дали забраната по член 4, параграф 1, буква б), следва да се прилага и за услуги, доставяни по електронен път, чиято основна характеристика е предоставянето на достъп до защитени с авторско право произведения или до други защитени обекти и на възможност за ползването им, при условие че търговецът разполага с необходимите права за съответните територии.

Член 10

Изменения на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО

1. В приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004 се добавя следната точка [номер]: „[номер] [пълно заглавие на регламента] (ОВ L XX, XX.XX.година, стр. X), само когато клиентът е потребител по смисъла на член 2, параграф 3 от Регламент № XXXX/година.“
2. В приложение I към Директива 2009/22/ЕО се добавя следната точка [номер]: „[номер] [пълно заглавие на регламента] (ОВ L XX, XX.XX.година, стр. X).“

Член 11

Заклучителни разпоредби

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от [дата: *шест месеца след датата на публикуването му*].

Буква б) от член 4, параграф 1 обаче се прилага от 1 юли 2018 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател